

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

วิทยาศาสตร์เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ และมีผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดความสะดวกรสบายในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ การแพทย์ การคมนาคม และการศึกษา อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคม สิ่งแวดล้อมและจริยธรรม ทำให้สังคมต้องหันมาทบทวนการจัดการศึกษาเพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างแท้จริง สามารถนำพาประเทศชาติให้รอดพ้นวิกฤติการณ์ไปสู่ความเจริญก้าวหน้าต่อไป

การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การศึกษาเจริญก้าวหน้าทันต่อสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งเป็นผลผลิตจากการศึกษาวิทยาศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ดังนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy for All) เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจโลก ธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น และนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์มีคุณธรรม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไม่เพียงแต่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ยังช่วยให้คนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ การดูแลรักษา ตลอดจนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือ สสวท, 2546, หน้า 1) ซึ่งสอดคล้องกับองค์การส่งเสริมการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ที่ตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์จึงรณรงค์ให้ประเทศทั่วโลกจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์สำหรับทุกคน (จารุณี เทียมสองชั้น, 2553, หน้า 34)

อย่างไรก็ตามผลการทดสอบความรู้วิทยาศาสตร์ในระดับนานาชาติ และระดับชาติ สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนไทยมีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ โดยในการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA)

ปี พ.ศ.2552 โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) พบว่า นักเรียนไทยมีผลประเมินการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์อยู่ในกลุ่มต่ำ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554, หน้า 22) และผลการทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 พบว่า คะแนน O-NET ปีการศึกษา 2552 มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ 38.67 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET ปีการศึกษา 2551 มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ 51.68 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2554, หน้า 4) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ต่ำลง ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดคือ ผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 22) โดยเฉพาะในสาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 40.08 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และเรื่องสารในชีวิตประจำวันก็เป็นเรื่องหนึ่งที่อยู่ในสาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนควรจะต้องมีความรู้ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันสารเคมีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์จะต้องเกี่ยวข้องกับสารหลายชนิด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น จึงควรศึกษาข้อมูลให้เหมาะสมกับความจำเป็นในการใช้สารต่างๆ และจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ยังสะท้อนให้เห็นว่าการคงไว้ซึ่ง ผลของการเรียนรู้หรือความสามารถที่จะระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนมา หลังจากที่ได้ทิ้งไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่ง นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ต่ำลง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องเร่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความคงทนในการเรียนรู้ที่ดี

นอกจากการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์แล้ว กระบวนการเรียนการสอนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้นำ มุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการเรียนรู้สภาพจริง ไม่มีวิธีสอนและเทคนิคที่ช่วยให้นักเรียนสนใจใฝ่รู้ นักเรียนจึงเกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจในการเรียน ทำให้ไม่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ (นงศ์ลักษณ์ ทองมาศ, 2548, หน้า 4) ฉะนั้น ผู้สอนจะต้องทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ และคุณค่าของการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้สำหรับการดำรงชีวิต และการแก้ไขปัญหา เรียนรู้ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ให้ได้ลึกซึ้ง คิดว่าการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน ถ้ามีกระบวนการสอนที่ดีจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิทยาศาสตร์ ความคงทนในการเรียนรู้ และเกิดเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากในการปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น ด้วยการค้นหาวิธีสอนที่เหมาะสมและสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปตามข้างต้นควรเป็นการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม (Science, technology and society) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพวา รักปิตา (2549) พบว่า ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ โรชวรรณา เซพโฆลาม (2552) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมในทางบวก

จากความสำคัญของวิทยาศาสตร์ประกอบกับปัญหาของการจัดการเรียนการสอนและงานวิจัยที่อ้างถึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ความคงทนในการเรียนรู้ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เรื่องสารในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เรื่อง สารในชีวิตประจำวันเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน

4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิทยาศาสตร์การเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนด ร้อยละ 80
3. นักเรียนที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม มีความคงทนในการเรียนรู้ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน
4. นักเรียนที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสังคม มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลของการวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิทยาศาสตร์ที่จะนำเอาความรู้จากการศึกษาไปประยุกต์และปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์
2. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม ทำให้นักเรียนมี เจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต 2 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 1 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 27 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

2. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร และ สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 7 กิจกรรม โดยใช้เวลาทั้งหมด จำนวน 14 ชั่วโมง ชั่วโมงเรียนละ 60 นาที โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรมที่ 1 เรื่อง มารู้อักสารกันเถอะ	จำนวน 2 ชั่วโมง
2. กิจกรรมที่ 2 เรื่อง สมบัติของสาร	จำนวน 2 ชั่วโมง
3. กิจกรรมที่ 3 เรื่อง สารมหัศจรรย์	จำนวน 2 ชั่วโมง
4. กิจกรรมที่ 4 เรื่อง การละลาย	จำนวน 2 ชั่วโมง
5. กิจกรรมที่ 5 เรื่อง สารปรุงแต่งอาหาร	จำนวน 2 ชั่วโมง
6. กิจกรรมที่ 6 เรื่อง สารกำจัดแมลงและศัตรูพืช	จำนวน 2 ชั่วโมง
7. กิจกรรมที่ 7 เรื่อง สารทำความสะอาด	จำนวน 2 ชั่วโมง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน

3.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน

3.2.3 เจตคติต่อวิทยาศาสตร์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ใช้เวลาในการศึกษา จำนวน 14 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสังคม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่นำความรู้วิทยาศาสตร์มาสัมพันธ์กับปัญหาปัจจุบันและสถานการณ์ชีวิตจริง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ในปัจจุบัน เห็นคุณค่าของวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการดำรงชีวิตของตนเองได้ โดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ไชคชัย ยืนยง (2550, หน้า 1465) ดังนี้

1.1 ขั้นระบุประเด็นทางสังคม (Identification of social issue stage) ขั้นนี้ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงประเด็นทางสังคม เนื่องจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและชาวซึ่งว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องที่จะช่วยหาคำตอบในประเด็นนั้นๆ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจให้นักเรียนตระหนักถึงประเด็นในการสืบเสาะหาความรู้

1.2 ขั้นระบุแนวทางการหาคำตอบอย่างมีศักยภาพ (Identification of potential solution stage) ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องวางแผนการหาคำตอบของปัญหา โดยนักเรียนจะตรวจสอบศักยภาพของตนเอง ด้วยการพิจารณาความรู้ที่ตนมีอยู่ และวางแผนหาความรู้เพิ่มเติมที่จะสนับสนุนให้นักเรียนหาคำตอบได้

1.3 ขั้นต้องการความรู้ (Need for knowledge stage) ขั้นนี้นักเรียนจะศึกษาความรู้วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ดังนั้นในขั้นนี้จึงเปิดโอกาสให้ครูได้จัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยการทดลองและสืบเสาะหาความรู้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ดี เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการหาคำตอบของประเด็นทางสังคม

1.4 ขั้นทำการตัดสินใจ (Decision – making stage) นักเรียนจะใช้ความรู้ที่เรียนมาเพื่อทบทวนแนวทางการแก้ปัญหา นักเรียนจะต้องตัดสินใจว่าจะดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นๆ ในแนวทางใด โดยการสร้าง ระบบ โครงสร้าง หรือแนวคิดต่างๆ เพื่อจะนำไปใช้ได้จริงในสังคม โดยนักเรียนจะต้องคำนึงถึงแนวทางนั้นมีความเป็นไปได้หรือไม่ มีผลดีผลเสียอย่างไรสำหรับท้องถิ่นตน

1.5 ขั้นกระบวนการทางสังคม (Socialization stage) ให้นักเรียนได้ทบทวนแนวคิดของตนเอง ที่แสดงมาเพื่อแก้ไขปัญหานั้น จากการนำเสนอ หรือกระทำสิ่งที่ออกแบบไว้ในขั้นทำการตัดสินใจในสังคม เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนแนวคิด หรือ ตรวจสอบแนวคิดของตนเองให้มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยขั้นนี้นักเรียนอาจนำเสนอแนวคิดต่อสังคม โดยเขียนจดหมายถึงผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับประเด็นสังคมต่างๆ ตั้งกระทู้แนวทางหาคำตอบในเวบบอร์ด บทบาทสมมุติ ทัศนทรรศการหรือจัดกิจกรรมโครงการรณรงค์ต่างๆ และพร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมโครงการ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ซึ่งวัดได้จากการแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยวัดพฤติกรรมตามหลักการวัดผลของบลูม แบ่งย่อยได้เป็น 6 ด้าน ดังนี้ ความรู้ความจำ (Knowledge), ความเข้าใจ

(Comprehension), การนำไปใช้ (Application), การวิเคราะห์ (Analysis), การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินค่า (Evaluation)

3. ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง ความสัมพันธ์ของการคงไว้ซึ่งประสบการณ์หรือความสามารถที่จะระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนมาจากการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำการวัดซ้ำหลังจากการสิ้นสุดการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 สัปดาห์ซึ่งได้จากหาความสัมพันธ์ของการทดสอบหลังเรียนกับแบบวัดความคงทนในการเรียนรู้

4. เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ความสนใจ ความนิยมชมชอบ การเห็นความสำคัญ และคุณค่าของวิทยาศาสตร์ ซึ่งวัดจากคุณลักษณะของนักเรียนตามหลักของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แบ่งเป็น 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) พอใจในประสบการณ์เรียนรู้ที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ 2) ศรัทธาซาบซึ้งในผลงานทางวิทยาศาสตร์ 3) เห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) ตระหนักในคุณและโทษของการใช้เทคโนโลยี 5) เรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์อย่างสนุกสนาน 6) ตั้งใจเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 7) เลือกใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการคิดและปฏิบัติ 8) ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม 9) ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างใคร่ครวญ ไตร่ตรองถึงผลดีและผลเสีย